

[Per Stig Møller]

nødne optimisme i behold ved at påstå, at teknologien og den samfundsmæssige organisation kan styres og forbedres med henblik på at bane vejen for en ny æra med økonomisk vækst.

Trods mange triste forværringer i firserne viser en lang række gunstige resultater på globalt, regionalt og rundt omkring på nationalt plan, at mennesket kan overvinde de dårlige odds, vi står med, og som vi kan overvinde med en bevidst, målrettet, vidt forgrenet og fælles indsats. Trods alt er der mere grund til optimisme end til pessimisme – under den klare forudsætning, at vi beflitter os på, at pessimisterne ikke skal få ret.

Riishøj (SF):

Det er mange gange blevet sagt, at Brundtland-rapportens vigtigste ord er det allersidste, nemlig ordet »nu«. Det er det sidste ord i det afsnit, der hedder »Opfordring til handling«.

Brundtland-kommissionens medlemmer kom jo fra 21 meget forskellige lande. Derfor er det uundgåeligt, at der har været uenighed om detaljer og om prioriteringer, men alligevel er det lykkedes at skabe enighed om retningslinjer for de ændringer, der er nødvendige, hvis denne klode skal overleve.

På den baggrund må det siges ganske tydeligt, at regeringens udenrigsminister optræder yderst uheldigt ved to dage før denne debat at gå ud og foreslå begrænsninger i ulandsbistandens størrelse, som naturligvis påvirker vore muligheder for at påvirke den rette udvikling i udviklingslandene. I international målestok hører Danmark til de allerrigeste. De problemer, vi slås med, er i bund og grund selvskabte, sådan som f.eks. Thorkil Kristensen så præcist gjorde opmærksom på det i går i dagbladet Information. De helt nødvendige omstillinger i vores eget samfund skal ikke finansieres af verdens fattigste befolkningsgrupper.

Selve Brundtland-rapporten var til behandling her i Folketinget i maj måned i fjor, og selv om denne debat mest kom til at beskæftige sig med den generelle ulandspolitik, er der dog i dag grund til at koncentrere sig om den forelagte handlingsplan for miljø og udvikling og – nok så vigtigt – om Danmarks eget bidrag til at leve op til Brundtland-rapportens opfordring til at handle nu.

Handlingsplanens første del, som vi har fået tilstillet, er efter SF's opfattelse en ganske god sammenfatning af hovedproblemstillingerne, herunder de store praktiske vanskeligheder i forbindelse med realiseringen af en handlingsrettet indsats i udviklingslandene. Det er givet, at adskillige udviklingslande vil se med skepsis på det, der er blevet kaldt de rige landes grønne konditionalitet – for at bruge det fine ord. Det står for, at de rige lande skal stille betingelser til udviklingslandene.

Samtidig er det spørgsmålet, om vi i de rige lande handler på en sådan måde, at vi kan stille de krav til udviklingslandene. De fattige lande slås med uoverskuelige konkrete problemer med at brødføde en hastigt voksende befolkning. Som det fremgår af handlingsplanen, er miljøaspekternes mere langsigtede problemer naturligvis mindre overskuelige. Vi kender det selv herhjemme: Det er lettere at koncentrere sig om det kortsigtede, det daglige, og så tage mere løst på det langsigtede. Brundtland-rapporten lægger op til en ændret prioritering, men den er smertefuld, også i den rige verden.

Derfor må jeg klart tage afstand fra den selvtilfredshed, som ligger i de borgerlige ordføres taler i dag. Jeg vil påstå, at det direkte er en fornærmelse mod de fattigste lande at sige, at den politik, vi fører, lever op til Brundtland-rapportens målsætning. Det får man ikke en bedre verden af.

En bæredygtig udvikling i den tredje verden er for os nøje kædet sammen med det, der kaldes den internationale militære verdensorden, dvs. oprustning i den tredje verden og de talrige krige, der binder store dele af udviklingslandenes budgetter. Blot for at nævne tre eksempler: Alene sydafrikansk aggression over for nabolandene har kostet disse fattige nabolande mere end 10 mia. dollar i dette årti. I Mellemamerika bringer USA's aggression over for Nicaragua landet ud i en fuldstændig umulig situation. Og i Afghanistan fører den sovjetiske krigsførelse til umådelige lidelser for det afghanske folk. Det er blot tre eksempler. Der kan nævnes mange flere.

Et skifte bort fra en politik, der undergraver klodens økologiske balance, fordrer frigørelse af militære ressourcer, og det fordrer politiske løsninger på de ødelæggende regionale konflikter. Disse aspekter behandles af forståelige grunde ikke grundigt i Brundtland-rapporten